

KOORDINACIJA POLICIJSKEGA DELA V SKUPNOSTI NA TREH RAVNEH POLICIJSKE ORGANIZACIJE – DRŽAVNO, REGIONALNO IN LOKALNO

KATJA EMAN,¹ DAMIR IVANČIČ² IN DEJAN BAGARI²

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija.

E-pošta: katja.eman@fvv.uni-mb.si

² Policijska uprava Murska Sobota, Murska Sobota, Slovenija,

E-pošta: damir.ivancic@policija.si; dejan.bagari@policija.si

Povzetek Policijsko delo v skupnosti (PDS) se osredotoča neposredno na lokalno skupnost in obsega represivne in preventivne dejavnosti. Zgodovina razvoja PDS v Sloveniji je pokazala, da so morali policisti za uspešno PDS več let aktivno in trdo delati ter sodelovati z lokalno skupnostjo na različne načine, da so se pokazali pozitivni rezultati. V zadnjih dveh letih so s pojavom covid-19 povezane razmere dodobra spremenile policijsko dejavnost ter posegle tudi v PDS. Namen prispevka je opraviti pregled stanja na področju organizacije PDS na vseh treh ravneh policijske dejavnosti – lokalni, regionalni in državni. V ta namen smo opravili intervjuje s pristojnimi za PDS na vseh treh ravneh. Ugotovili smo, da se je PDS v času epidemije precej spremenilo (uporaba Facebooka, Zooma idr.) oziroma zmanjšalo, saj so bili policisti okupirani z izvedbo drugih nalog (ukrepi za zagotavljanje varnosti, povezani z epidemiološkimi razmerami). Žal največji problem za uspešno PDS predstavlja večletna kadrovska podhranjenost slovenske policije.

Ključne besede:

policijsko delo v skupnosti (PDS), državno, regionalno, lokalno, Slovenija

COORDINATION OF COMMUNITY POLICING AT THREE LEVELS OF POLICE ORGANIZATION – NATIONAL, REGIONAL AND LOCAL

KATJA EMAN,¹ DAMIR IVANČIČ² IN DEJAN BAGARI²

¹ University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia.
E-mail: katja.eman@fvv.uni-mb.si

² Murska Sobota Police Department, Murska Sobota, Slovenia.
E-mail: damir.ivancic@policija.si; dejan.bagari@policija.si

Abstract Community policing (CP) focuses directly on the local community and encompasses repressive and preventive activities. The history of the development of the CP in Slovenia has shown that for a successful CP, police officers had to work actively and hard for many years and cooperate with the local community in various ways to show positive results. In the last two years, the situation associated with the appearance of Covid-19 has significantly changed the police activity and also interfered with the CP. This paper aims to review the situation in the field of CP organization at all three levels of police activity – local, regional, and national. For this purpose, we conducted interviews with CP authorities at all three levels. We found that CP changed significantly during the epidemic (use of Facebook, Zoom, etc.) or decreased, as police officers were occupied with performing other tasks (security measures related to the epidemiological situation). Unfortunately, the biggest problem for a successful CP is the long-term staff shortage of the Slovenian police.

Keywords:

community
policing,
national,
regional,
local,
Slovenia

1 Uvod

S pojmom 'policijska dejavnost' opišemo vse dejavnosti, ki jih opravlja policija kot organizacija. Eno od področij policijske dejavnosti je tudi policijsko delo v skupnosti (PDS). Pri PDS govorimo o policijskem delu, ki se osredotoča neposredno na lokalno skupnost, pri tem pa obsega tako represivne kot tudi preventivne dejavnosti. Slednjih naj bi bilo več. Z vidika PDS so Lobnikar, Modic in Sotlar (2019) policiste opisali kot varnostne menedžerje lokalne skupnosti, pri čemer opozarjajo, da je pomembno, da jih kot take zaznava tudi skupnost sama. Meško (2001) opredeli različne načine izvajanja PDS, pri čemer je najbolj poznano delo policistov, ki delujejo kot vodje policijskih okolišev (VPO). Njihova naloga je podrobno poznavanje skupnosti oziroma okoliša, kjer delajo, poznavanje aktualnih in specifičnih problemov na svojem območju, ozaveščanje in predstavljanje policijske dejavnosti v obliki različnih predstavitev in predavanj ipd.

V zadnjih desetletjih postaja policijska dejavnost vse bolj na znanju temelječa dejavnost (npr. pospešeno uvajanje informacijsko-komunikacijske tehnologije in digitalizacija policijske dejavnosti, uporaba GIS za kartiranje kriminalnih žarišč, uporaba DNK za preiskovanje kaznivih dejanj, uveljavljanje kriminalistične obveščevalne dejavnosti, na dokazih utemeljeni pristopi uveljavljanja javnega reda in miru, na znanju temelječe policijsko delo v skupnostih). Policija zaradi uporabe znanja pri svojem delu, podprtim z višanjem izobrazbenih standardov in potrebnih kompetenc za policiste, bistveno spreminja naravo policijskega dela, ki postaja primerljivo z razvitimi profesijami (Meško, Pirnat, Erčulj in Hacin, 2019; Prislan in Lobnikar, 2020), sem pa lahko uvrstimo tudi PDS, ki se je še posebej v zadnjih dveh letih zaradi covid-19 bistveno spremenilo.

Leta 2013 je slovenska policija sprejela Strategijo v skupnost usmerjenega policijskega dela in se s tem zavezala ter usmerila k takšnemu načinu policijskega dela (Policija, n. d. a). Iz ciljev PDS izhaja, da morajo biti naloge policijskega dela pri sodelovanju s skupnostjo vsebinsko kakovostne in usmerjene v čim hitrejšo odpravljanje varnostnih problemov. Rezultat takšnega dela je povečanje občutka varnosti prebivalcev v lokalni skupnosti in posledično njihovo zadovoljstvo (na splošno in z delom policije).

Policisti s širokimi pooblastili skrbijo za varnost in vzdrževanje javnega reda v državi (Dvojmoč, Lobnikar in Modic, 2014), pri čemer sledijo Zakonu o nalogah in pooblastilih policije [ZNPPol, 2013]. Zakon ureja naloge in pooblastila policije, izvajanje teh nalog in pooblastil po določbah tega zakona, ki so obvezujoče, saj zagotavljajo varnost posameznika in skupnosti, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter krepijo pravnost države.

Standardne policijske oblike dela, natančno določene v ZNPPol (2013), so se začele nadgrajevati z dejavnostmi, ki v osnovi togo in represivno telo dopolnjuje s preventivnimi dejavnostmi, še posebej na ravni lokalnih skupnosti (Lobnikar, Prislan in Modic, 2016). Na lokalni ravni se policijska dejavnost izvaja v okviru območnih policijskih postaj, okolišev in pisarn, pri čemer Tičar (2015) poudari, da policijske postaje niso vezane na lokalne skupnosti in občine, saj je policijska postaja območna organizacijska enota policije za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju ali za določeno področje dela, policija pa je pri svojem delu avtonomna.

Policijsko delo v skupnosti je najpogosteje izbran pristop k reševanju problemov (in izzivov) v lokalnih skupnostih, ki temelji na sodelovanju občanov in policistov pri reševanju varnostnih problemov (Meško, 2001). Lobnikar in Prislan (2017, str. 133) poudarjata, da si je do nedavnega slovenska policija na različne načine prizadevala izboljšati izvajanje nalog in pooblastil na organizacijski in strateški ravni, kjer je bil poseben poudarek namenjen zagotavljanju varnosti v lokalnih skupnostih. Pri tem je v veljavi sodobna strategija policijske dejavnosti, kjer so za PDS značilne štiri lastnosti (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2013; Meško, 2001): 1) partnerski odnos med policijo in skupnostjo; 2) v reševanje usmerjeno delo; 3) decentralizacija; in 4) preventivne dejavnosti. Policisti morajo svojo avtoritarnost okrepiti z uporabo na znanju utemeljenih metod (primer tega je v skupnost usmerjeno policijsko delo), saj bi s tem zavarovali zakonitost svojega delovanja in okrepili legitimnost, ki bi izhajala iz transparentnega, na znanju temelječega ugotavljanja dejanskega stanja (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2013, 2018).

1.1 Slovenska policija in policijsko delo v skupnosti

Nedvomno se je delovanje policije in s tem policijskega dela v skupnosti razvijalo skupaj z razvijanjem naše države. Četudi so se z leti naloge, pooblastila in zakoni o policiji spreminjali, o policijskem delu v skupnosti lahko začnemo govoriti leta 1998 s sprejetjem Zakona o policiji ([ZPol], 1998), ki se je čez leta spreminjal. Poleg Zakona o nalogah in pooblastilih policije ([ZNPPol], 2013) PDS na lokalni ravni opredeljujejo še Strategija v skupnost usmerjenega policijskega dela (Policija, 2013), Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023 ([ReNPPZK19–23], 2019) in Srednjeročni načrt razvoja in dela policije za 2018–2022 (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2018). Ključno sporočilo dokumentov je, da je policijsko delo lahko učinkovito samo takrat, ko so policisti prisotni v skupnosti in skupaj z njo sodelujejo pri ugotavljanju težav in odpravljanju vzrokov za njihov nastanek. Strategija policijskega dela v skupnosti (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2013) posebej poudari pomembnost partnerskega sodelovanja z lokalno skupnostjo in civilno družbo, potrebo po večji samostojnosti policijskih postaj, ki morajo svoje dejavnosti prilagoditi potrebam in interesom lokalne skupnosti na področju varnosti ter večje zaupanje in zadovoljstvo tako policije kot tudi prebivalstva (Policija, n. d. c). Pri PDS pa je nedvomno ključnega pomena zavedanje vseh zaposlenih v policiji, da s svojim delom v prvi vrsti služijo ljudem. Ali z drugimi besedami (oziroma besedami enega izmed komandirjev PP): »PDS je treba živeti in delati. Če tega nimaš v sebi, ne boš nikoli uspešen pri PDS niti zadovoljen pri opravljanju svojega dela v službi.«

Pomena PDS se morajo ob vsakem stiku z občani zavedati vsi policisti in kriminalisti, ne glede na to, kakšno delo in na kateri ravni ga opravljajo. Nosilec policijskega dela v skupnosti v policijskem okolišu je še vedno vodja policijskega okoliša. Zelo pomembno pa je, da se preventivni in represivni ukrepi izvajajo na visoki profesionalni ravni, kar pomeni, da je treba delo opravljati ne le strokovno, ampak tudi etično, humano, pravično in se izogibati konfliktom. Integriteta policistov in spoštljivi medsebojni odnosi, tako znotraj kot na zunaj, morajo biti na prvem mestu.

Temelj dobrega in uspešnega PDS je medsebojno zaupanje med policijo in prebivalci, ki se ne zgodi čez noč, ampak terja čas ter predvsem pozitivne izkušnje. Zgodovina razvoja PDS v Sloveniji je pokazala, da so morali policisti za uspešno PDS več let aktivno in trdo delati ter sodelovati z lokalno skupnostjo na različne

načine, da so se pokazali pozitivni rezultati. V zadnjih dveh letih so s pojavom covida-19 povezane razmere dodobra spremenile policijsko dejavnost ter posegle tudi v PDS. Žal bolj v negativnem kot pozitivnem pomenu, saj se pogosto zaradi nujnega dela na drugih področjih PDS sploh ni izvajalo. Kakšna škoda je pri tem bila povzročena tako policiji kot lokalni skupnosti, se bo pokazalo šele čez čas.

Sledeč trendom na področju kriminološkega raziskovanja, ruralna kriminologija vedno pogosteje opozarja na razlike, ki se pojavljajo pri izvajanju PDS v urbanih in ruralnih okoljih, zato nas je zanimalo tudi to stanje v Sloveniji. Pri tem želimo poudariti, da pri tem vseeno ne prihaja do razlik v zakonodaji, ki bi predpisovala drugačne oblike dela glede na tip okolja, zato lahko sklepamo, da razlike povzročajo drugi dejavniki (npr. ruralno okolje, način dela policistov ipd.). Čeprav vse policiste zavezujejo enaka pravna določila, se izvajanje policijskih nalog v obeh okoljih lahko razlikuje. Tako Hacin in Eman (2019) ugotavljata, da je policijska dejavnost v Sloveniji močno odvisna od okolja, v katerem se izvaja. Pirnat in Meško (2020) pa dodajata, da je v ruralnih okoljih za učinkovito izvajanje policijskega dela še posebej pomembna pripravljenost prebivalcev na sodelovanje s policijo, ki pa je odvisna od splošnega odnosa prebivalcev do policije.

Junija 2021 je bila na nacionalni konferenci Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru Dnevi varstvoslovja organizirana okrogla miza »V skupnost usmerjeno policijsko delo – proklamirana vodilna dejavnost slovenske policije ali mit?«.¹ Razpravljavci so razpravljali o filozofskih, strateških, taktičnih in organizacijskih perspektivah policijskega dela, usmerjenega v skupnosti. Policijska dejavnost je krovna dejavnost v Sloveniji, ki dejansko lahko blaži probleme družbe v lokalni skupnosti in s tem pomaga pri celostnem zagotavljanju varnosti. Pomembno je zavedanje, da je v skupnost usmerjeno policijsko delo vseh (tako policistov kot tudi prebivalcev), ki lahko z dobro, obojestransko in konstruktivno komunikacijo doseže višjo stopnjo varnosti in zaupanja v policijsko delo. Udeleženci okrogle mize so izpostavili težave pri udejanjanju PDS v praksi zaradi razmer, vezanih na covid-19, ter poudarili, da je treba PDS preoblikovati z namenom, da bi se ljudem, tako v urbanih kot v ruralnih okoljih, približal represiven del policijskega dela.

---

¹ Okroglo mizo je moderiral Gorazd Meško, vabljeni strokovnjaki so bili: Darko Anželj, Tomaž Pečjak, Damir Ivančič in Marija Mikulan iz Policije, župan Peter Mišja kot predstavnik lokalne skupnosti ter Branko Lobnikar in Maja Modic iz akademskega okolja.

V želji preveriti posamezne navedbe iz razprave na okrogli mizi je namen pričujočega prispevka opraviti pregled stanja na področju organizacije PDS na vseh treh ravneh policijske dejavnosti – lokalni, regionalni in državni. V ta namen smo opravili intervjuje s pristojnimi za PDS na državni ravni (GPU), direktorji ali policisti na regionalni ravni (PU) in VPO kot nosilci PDS na lokalni ravni (PP). Ugotovili smo, da se je PDS v času epidemioloških razmer zelo spremenilo oziroma zmanjšalo. Kljub zavedanju, da se zaupanje ljudi lahko izgubi že z majhnimi napakami, vprašani opažajo, da se je pri izvajanju nalog povezanih z zagotavljanjem varnosti v času epidemije zgodilo ravno to. Sledenje temeljnemu poslanstvu policije – policija služi ljudem – se je izgubilo neznano kam. Izpodrinili so jih represivni ukrepi za zagotavljanje varnosti, povezani z epidemiološkimi razmerami. Zato se poraja preče vprašanje – kako in kam naprej s PDS oziroma kako daleč v preteklost se je PDS v Sloveniji 'vrnilo'.

2 Študija

Po pridobljenem soglasju PA GPU za izvedbo raziskave (junij 2021) smo od julija do vključno oktobra 2021 izvedli strukturirane intervjuje na vseh treh ravneh policijske organizacije (državnem – GPU, regionalnem – PU in lokalnem – PP). V raziskavi je sodelovalo šest policistov na lokalni ravni, sedem policistov na regionalni ravni in dva policista na državni ravni, ki se v okviru svojega dela ukvarjajo s PDS. Seznam v raziskavi sodelujočih policistov je bil oblikovan na ravni GPU oz. posamezne PU. Strukturiran intervju je obsegal šest vprašanj in eno podvprašanje o PDS,² izveden pa je bil največkrat osebno ali z uporabo e-orodij (Zoom ali MS Teams). Zbrane odgovore smo prepisali v pisno obliko in kvalitativne podatke analizirali z orodjem ATLAS.ti.

---

² Strukturiran intervju je obsegal naslednjih sedem vprašanj:

1. Kaj za vas predstavlja PDS?
2. Kaj vse je pomembno za dobro organizacijo PDS na ravni GPU/PU/PP?
3. Kaj vse je pomembno za dobro koordinacijo PDS na ravni GPU/PU/PP?
4. Kaj vse je pomembno za kvalitetno izvajanje PDS na ravni GPU/PU/PP?
  - 4.1 Svoboda pri udejanjanju PDS?
5. Ali je covid-19 vplival na PDS v Sloveniji? (Če da, kako?)
6. Kako bi po vašem mnenju z vidika vašega dela PDS še lahko izboljšali?

Policija svoje naloge opravlja na treh ravneh: državni, regionalni in lokalni ravni. Organizacijsko jo zato sestavljajo Generalna policijska uprava, policijske uprave in policijske postaje, kot prikazuje slika 1. Kar zadeva delovanje policije kot organizacije, je treba izpostaviti, da gre za organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve in obenem za enega med večjimi v državni upravi v Republiki Sloveniji, zato ima za svoje delovanje izdelan jasen sistem delitve dela na različnih ravneh, sistem organizacije in komunikacije. Zelo jasna so tudi navodila in koordinacija dela, ki slonijo na vodilnih posameznikih na ravni GPU, PU in PP.

Kar zadeva komunikacijo, organizacijo in koordinacijo na vseh treh ravneh, le-ta z GPU poteka navzdol na PU in PP, pri čemer nedvomno prihaja tudi do povratne komunikacije (poročanja, vprašanja oz. prošnje za pomoč ipd.).

Slika 1: Ravni organizacijske strukture slovenske Policijske uprave in Policijske postaje

Vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n. d. b

2.1 Ugotovitve

Z uporabo orodja ATLAS.ti smo sistematično analizirali zbrane kvalitativne podatke, iskali povezave med tremi ravni organizacije policijske dejavnosti ter na koncu interpretirali ugotovitve o analiziranih podatkih in ovrednotili njihovo pomembnost v opravljeni študiji. Z namenom zagotavljanja anonimnosti sodelujočih rezultate predstavljamo razdeljene na tri organizacijske ravni

organiziranosti slovenske policije: državno, regionalno in lokalno, čeprav se bodo ponekod stvari prekrivale.

2.1.1 Državna raven

Kar zadeva samo razumevanje PDS, so si bili policisti v veliki večini enotni, da je PDS dejansko osnova (skoraj) celotnega policijskega dela, saj se vse njihove naloge (tudi represivne) izvajajo v skupnosti. Policisti enačijo PDS s celotnim obsegom svojega dela, tudi če ne gre za neposredno sodelovanje z občani v lokalni skupnosti ali preventivno sodelovanje, ampak menijo, da je lahko tudi kakšna represivna naloga (npr. nadzor prometa, posredovanje pri kršitvi JRM na javnem ali zasebnem kraju ipd.), katere rezultat je obravnava (in odstranitev) kršitelja v dobro posamezni lokalni skupnosti kot del zagotavljanja varnosti v sami skupnosti. Pri tem pa velja opozoriti na razliko v pripadnosti policiji kot organizaciji ter razumevanju PDS kot nekakšnega poslanstva pri izvajanju vseh policijskih nalog pri starejših generacijah policistov, ki so zaključili celovit štiriletni izobraževalni program za policiste in mlajšimi generacijami, kjer so bili izobraževalni programi za policiste drugačni oz. krajši.

Problem, na katerega je opozorilo več vprašanih policistov na vseh treh ravneh, je dejstvo, da v policiji ponekod še vedno (zmotno) enačijo PDS in preventivno delo policije ter te naloge 'nalagajo' na ramena VPO, a temu ni tako. Tako kot PDS so tudi preventivne naloge del policijskega dela na splošno.

Državna raven se (kot je bilo do neke mere zaradi organizacijske strukture terena pričakovano) z vidika razumevanja, organizacije in izvajanja PDS najbolj razlikuje od regionalne (in lokalne) ravni organiziranosti slovenske policije. Rezultati analize nakazujejo, da na državni ravni (ki je nekoliko odmaknjena od terena in veliko bolj omejena s sistemsko ureditvijo) delovanje policije kot hierarhične organizacije (ki najverjetneje brez takšne sistemske ureditve ne bi tako dobro delovala) pri organizaciji in koordinaciji PDS veliko bolj sledi zastavljenim letnim ciljem in načrtom, pri čemer se pogosto pozabi na dejstvo, da so stvari v praksi velikokrat drugačne kot pa na papirju. Včasih je za realizacijo posameznega cilja, vezanega na PDS, potrebno več časa in človeških virov, kot pa je to bilo načrtovano v letnem načrtu. Prav tako se velikokrat posamezni dogodki (lahko tudi varnostni problemi) na lokalni ravni dogajajo na tedenski ravni in se je nanje treba odzvati. K boljši organizaciji in koordinaciji PDS lahko po mnenju vprašanih policistov pripomore

krepitev sistemskega pristopa in nedvomno kontinuiteta medsebojnih odnosov in sodelovanja na vseh treh ravneh ter še tesnejše povezovanje le-teh in stalni prenos informacij v obe smeri.

2.1.2 Regionalna raven

Sama narava dela, organizacija in izvedba PDS zahteva še večjo povezanost, komunikacijo in sodelovanje med regionalno (PU) in lokalno ravni (PP) organiziranosti slovenske policije. Rezultati analize intervjujev so pokazali, da je komunikacija na relaciji PU – PP redna in utečena ter poteka v obe smeri. Na regionalni in lokalni ravni so policisti kot pomembne elemente za dobro organizacijo in koordinacijo PDS izpostavili pomen dobre komunikacije, poznavanja področja PDS (dodatna znanja in sposobnost reševanja problemov) ter seveda vezi in poznanstva v policiji in v lokalni skupnosti. Večkrat so omenili tudi samoiniciativnost, navdušenje in predanost delu ter zaupanje in izkušnje. Prav tako so poudarili, da bi lahko bilo PDS bolj kakovostno (predvsem z vidika VPO), če bi imeli včasih več svobode pri odločanju ter na razpolago več človeških virov in več finančnih sredstev. Dejstvo je, da se je dostopnost in vidnost policistov na lokalni ravni v preteklih dveh letih zmanjšala, kar ima in bo imelo vpliv na PDS.

Če povzamemo besede enega od VPO, je za uspešno PDS zelo pomemben pozitiven odnosa do problemov, ki se pojavijo v skupnosti, ki te vodi do iskanja rešitev nastale situacije.

Vsi sogovorniki so se strinjali, da je covid-19 zelo vplival na PDS v Sloveniji, največ v negativnem, zelo malo pa v pozitivnem smislu. Prišlo je do zoženja prioritete in redukcije nalog, pri čemer so bili zmanjšani predvsem stiki s prebivalci. Negativna je bila odmaknjenost od lokalnih skupnosti oziroma pomanjkanje stikov zaradi izoliranosti, ki je vplivala na upad izmenjave informacij (za ponovno vzpostavitev bodo potrebna leta truda in policijskega dela), izvedbe projektov in ne nazadnje tudi na prijavo kriminalitete. Preventivne dejavnosti se ponekod v vrtcih in šolah dejansko niso izvajale in policisti so opozorili, da gre za eno oziroma dve generaciji 'izgubljenih' otrok, ki določenih preventivnih vsebin nista slišali in sta bili prikrajšani za stik s policisti in policijskim delom. Ena redkih pozitivnih stvari z vidika PDS je bila pospešena uporaba socialnih omrežij (Facebook in Instagram), ki ju je Policija pred tem že uporabljala, a so epidemiološke zadeve stvari zelo pospešile, in

komunikacijske tehnologije, kot sta Zoom in MS Teams. Vendar pa moramo opozoriti, da delo na daljavo, preko računalniškega zaslona, nikoli ne bo enako stiku in doživetju v živo.

2.1.3 Lokalna raven

Velik problem, vezan na situacijo s covidom-19 v preteklem in letošnjem letu, je tudi pomanjkanje finančnih sredstev za področje preventive (ki sovпада z delom VPO in področjem PDS) na vseh treh ravneh policijske organizacije. Poleg že tako ogromne večletne kadrovske podhranjenosti slovenske policije (predvsem na regionalni in lokalni ravni) ter neprestanih dodatnih nalogah, vezanih na covid-19, se na obeh ravneh dogaja to, da so VPO delegirani v patrulje in da morajo namesto PDS opravljati različne druge policijske naloge. Primarno zaradi kadrovske podhranjenosti, sekundarno pa tudi zaradi trenutne situacije v državi, povezane z ukrepi, vezanimi na covid-19. Ne nazadnje je pogojevanje izpolnjevanja pogoja PC(I) nakazal, da približno tretjina policistov pogoja PC ne izpolnjuje (s podobno situacijo se sooča tudi Slovenska vojska), kar bi dodobra zamajalo, če ne celo zelo otežilo normalno delo na številnih PP in PU širom Slovenije.

Policisti na vseh treh ravneh so si enotni, da je kar zadeva PDS vedno prostor za izboljšave, pri čemer velike spremembe prinašajo tudi nove tehnologije, ki jih policija na vseh ravneh vedno bolj aktivno uporablja (računalniški programi, prilagojeni za načrtovanje in poročanje o opravljenem policijskem delu, socialna omrežja, spletna komunikacijska orodja, interaktivne table idr.).

Ključne stvari z vidika razumevanja in koordinacije PDS na vseh treh ravneh policijske organizacije lahko strnemo v tabelarni prikaz:

Tabela 1: Razlike pri razumevanju in koordinaciji PDS na treh ravneh policijske organizacije.

	GPU – državna raven	PU – regionalna raven	PP – lokalna raven
Razumevanje PDS	Razumevanje PDS in preventivnih dejavnosti kot povezanih področij.	PDS sovpada s poslanstvom policijskega dela 'varovati in služiti'.	PDS sovpada s poslanstvom policijskega dela 'varovati in služiti'.
Pomembni dejavniki za dobro organizacijo, koordinacijo in izvajanje PDS	1. komunikacija (v obe smeri) 2. poznavanje področja dela 3. dobra povezanost na vseh treh ravneh 4. krepitev linij dela	1. znanje 2. komunikacija in dobri odnosi na ravni PP in GPU 3. stiki in dobro sodelovanje z ostalimi deležniki v lokalni skupnosti 4. samoiniciativnost 5. dodatna izobraževanja in usposabljanja 6. navdušenje in predanost	1. dobri odnosi z lokalno skupnostjo 2. znanje 3. komunikacija in dobri odnosi na ravni PU 4. svoboda 5. samoiniciativnost in iznajdljivost 6. razumevanje in podpora nadrejenega
Vpliv covid-19 na delo, vezano na PDS	Da, a v manjši meri – način in obseg dela se nista posebej spremenila, manj pozornosti je namenjene preventivnim aktivnostim	Da, v veliki meri – razmere, vezane na epidemijo, varnostne ukrepe, predsedovanje EU in varovanje protestov so izvajanje PDS v lokalni skupnosti porinili v ozadje. Še vedno se izvaja, a v zelo okrnjeni obliki.	Da, v zelo veliki meri – VPO so planirani v patrulje in druge naloge, stik z lokalno skupnostjo se izgublja. Ponekod cela generacija otrok ni imela stika s policijo v vrtcu/šoli.

3 Zaključek

V uvodu smo si zastavili vprašanja – kako in kam naprej s PDS oziroma kako daleč v preteklost se je PDS v Sloveniji 'vrnilo', zato moramo nanje tudi odgovoriti.

Povzamemo lahko, da je v trenutni situaciji v državi PDS v svojem primarnem pomenu – tj. sodelovanje s skupnostjo – potisnjen nekoliko v ozadje zaradi izpolnjevanja drugih nalog, vezanih na covid-19 in predsedovanje Slovenije Evropski uniji. Zaradi tega se dejansko izgublja posamezni stiki in izmenjava informacij med VPO in lokalno skupnostjo, saj so VPO največkrat tisti, ki pokrivajo druge naloge ter svojega primarnega dela v skupnosti ne morejo izvajati. Policisti so pri tem izrazili skrb pred škodo, ki bo povzročena na račun preteklih dobrih odnosov z lokalno skupnostjo. Le-to pa bo za sabo najverjetneje potegnilo tudi upad izmenjave informacij in vsaj začasno oslABLJENO sodelovanje s skupnostjo.

S študijo smo potrdili ugotovitve udeležencev okrogle mize na nacionalni konferenci Dnevi varstvoslovja junija 2021, ki so izpostavili težave pri udejanjanju PDS v praksi zaradi razmer, vezanih na covid-19, pri čemer je treba dodati, da je stalnica pri težavah tudi kadrovsko pomanjkanje, ki je najbolj izrazito na regionalni in lokalni ravni. Še večji problem predstavlja razlika v razumevanju in pomembnosti izvajanja PDS na vseh treh ravneh, saj državna raven zaradi pomanjkanja dejanskega stika z ljudmi na terenu dojema veliko bolj birokratsko, kar potegne za sabo tudi nekaj slabe volje na regionalni in lokalni ravni zaradi nerazumevanja, da lahko posamezne naloge (ali tekoče zadeve), vezane na PDS, vzamejo veliko več časa in terjajo veliko lastne dejavnosti in iznajdljivosti posameznega policista.

Na srečo PDS sovпада s poslanstvom policijskega dela 'varovati in služiti' (ang. *to protect and to serve*) in kot takega ga razumejo tudi policisti širom Slovenije, ki so sodelovali v naši študiji. Velika večina policistov je PDS ponotranjila in ga povezuje oziroma enači z vsemi svojimi nalogami ter tako do prebivalcev v vseh postopkih. Omembe vredno razliko zaznamo pri razvrščanju dejavnosti po prioritetah, kjer na državni ravni veliko več poudarka namenjajo preventivnim dejavnostim, ki jih razumejo kot del PDS. Na regionalni, predvsem pa lokalni ravni je veliko več PDS v obliki stika in sodelovanja z lokalno skupnostjo pri reševanju problemov, zato so preventivne dejavnosti na drugem mestu po prioriteti.

Dejstvo je, da je PDS usmerjeno v sodelovanje s prebivalci in v neposredno komunikacijo z njimi. Žal ne moremo mimo dejstva, da je bila slovenska policija v vseh preteklih letih od obstoja samostojne države izpostavljena različnim zunanjim vplivom, negotovostim in organizacijskim spremembam. Posledično je to povezano z organizacijo dela in kadri, kar nedvomno vpliva tudi na organizacijo policijske

dejavnosti na splošno ter posledično PDS, pri čemer ne smemo zanemariti javnega mnenja o policiji, ki ga bodo nedvomno oblikovali dogodki preteklih mesecev. Pričakovati je, da bo le-to vplivalo tudi na sodelovanje s prebivalci ter po vsej verjetnosti otežilo delo policista VPO in tudi ostalih policistov pri izvajanju nalog v lokalni skupnosti. Zatorej lahko povzamemo, da je zaradi spleta različnih dejavnikov (predvsem covid-19, predsedovanje EU, kadrovski izzivi itd.) PDS potisnjeno nenamerno nekoliko v ozadje, pri čemer lahko pričakujemo prej težave oziroma različne ovire pri ponovnem navezovanju stikov policistov z lokalno skupnostjo. Na organizacijski oziroma sistemski ravni pa bo v sami policiji treba spremeniti miselnost in odnos nekaterih posameznikov (na vseh treh ravneh policijske organizacije) do PDS, ki zmotno verjamejo, da je PDS enako preventivi. Na srečo veliko policistov misli drugače in PDS razume kot osnovo svojega dela. Z besedami enega od sogovornikov (ki ni VPO) – »policijsko delo je delo za skupnost in v skupnosti«.

Rezultati naše študije so pokazali, da kljub enotnemu izobraževanju in dodatnemu usposabljanju policisti na vsaki ravni policijske organizacije PDS razumejo nekoliko drugače, na kar vpliva način njihovega dela. Bolj so policijske naloge umeščene neposredno v lokalno skupnost, bolj se PDS povezuje z delom v skupnosti. Tako na državni ravni zaradi pomanjkanja neposrednega stika z lokalno skupnostjo PDS obravnavajo veliko bolj birokratsko in administrativno ter na določenih delih tesno povezujejo (skoraj enačijo) s preventivnimi dejavnostmi.

Kar zadeva koordinacijo PDS na treh ravneh policijske organizacije, smo ugotovili, da se samo dojemanje PDS na vseh treh ravneh razlikuje, še najbolj na državni ravni. Na lokalni in regionalni ravni je prioriteta PDS v lokalni skupnosti, na državni ravni pa se veliko več poudarka namenja preventivnim dejavnostim. Slednje so po mnenju policistov na lokalni in regionalni ravni pomembne, vendar ne bolj kot stiki z ljudmi pri PDS.

Policija je sistem, razdeljen na tri ravni, ki za uspešno delovanje nedvomno potrebuje dobro povezanost in krepitev linij dela na vseh treh ravneh, kar pa je brez komunikacije, ustreznega znanja, izkušenj in poznavanja področij dela, vezanih na PDS, ter dobrega preteklega sodelovanja in poznanstev izredno težko. Na vseh treh ravneh se je pokazalo kar nekaj prostora za izboljšavo pri koordinaciji in izvedbi PDS, pri čemer je treba začeti pri poenotenju razumevanja PDS ter spoštljivi,

dvosmerni komunikaciji med vsemi tremi ravnmi ter pomoč v obliki informacij, materiala, kadrovskih ali finančnih resursov, strokovnega mnenja ipd. v obe smeri.

Literatura

- Dvojmoč, M., Lobnikar, B. in Modic, M. (2014). Policijska dejavnost v Sloveniji: analiza procesov transformacije, pluralizacije in privatizacije. *Varstvoslovje*, 16(3), 217–241.
- Hacin, R. in Eman, K. (2019). Police officers perception of threats in urban and rural environments. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(5), 455–468.
- Lobnikar, B. in Prislán, K. (2017). Uspešnost policijskega dela v skupnosti: podobnosti in razlike v samoznavni policistov in oceni prebivalcev. V G. Meško, K. Eman in U. Pirnat (ur.), *Zbornik 3. Nacionalne konference o varnosti v lokalnih skupnostih: Konferenčni zbornik* (str. 55–67). Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.
- Lobnikar, B., Modic, M. in Sotlar, A. (2019). Policijska dejavnost v Sloveniji – analiza razvoja dejavnosti in njenega raziskovanja. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(2), 162–175.
- Lobnikar, B., Prislán, K. in Modic, M. (2016). Merjenje uspešnosti implementacije policijskega dela v skupnosti v Sloveniji. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 64(2), 89–110.
- Meško, G. (2001). V skupnost usmerjeno policijsko delo – izziv za slovensko policijo? *Teorija in praksa*, 38(2), 272–289.
- Meško, G., Pirnat, U., Erčulj, V. I. in Hacin, R. (2019). Analiza kakovosti odnosov med policisti in prebivalci v Sloveniji. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(2), 176–195.
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2013). *Strategija policijskega dela v skupnosti*. Ljubljana: Policija.
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2018). *Srednjeročni načrt razvoja in dela policije za 2018–2022*. Ljubljana: Policija.
- Pirnat, U. in Meško, G. (2020). Zaznava družbenih procesov, varnostnih težav in policije v ruralnih in urbanih lokalnih skupnostih – pilotska študija. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 71(3), 229–242.
- Policija. (n. d. a). *Vodje policijskih okolitev*. Pridobljeno na <https://www.policija.si/svetujemo-ozavescamo/vodje-policijskih-okolitev>
- Policija. (n. d. b). *Zgodovina in razvoj policijskega dela v skupnosti*. Pridobljeno na <https://www.policija.si/nase-naloge/druga-podrocja/policijsko-delo-v-skupnosti/zgodovina-in-razvoj-policijskega-dela-v-skupnosti>
- Policija. (n. d. c). *O slovenski policiji*. Pridobljeno na <https://www.policija.si/o-slovenski-policiji>
- Prislán, K. in Lobnikar, B. (2020). Zadovoljstvo prebivalcev z zagotavljanjem varnosti v različno urbaniziranih lokalnih skupnostih. V G. Meško, R. Hacin in K. Eman (ur.), *6. Nacionalna konferenca o varnosti v lokalnih skupnostih: Konferenčni zbornik* (str. 50–57). Maribor: Univerzitetna založba Univerze V Mariboru.
- Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2019–2023. (ReNPPZK19–23). (2019). *Uradni list RS*, (43/19).
- Tičar, B. (2015). Pravna ureditev varnosti na lokalni ravni. V G. Meško (ur.), *Zbornik Prve nacionalne konference o varnosti v lokalnih skupnostih: Konferenčni zbornik* (str. 34–46). Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol). (2013, 2015, 2017, 2019). *Uradni list RS*, (15/13, 23/15, 10/17, 46/19, 47/19).
- Zakon o policiji (ZPol). (1998). *Uradni list RS*, (49/98).

